

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 20, 2020

Nummer 20, 2020

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1054](#) 16-06-2020

Noodweer(exces) bij mislukte ripdeal in een hotel te Zeist, waarbij een persoon om het leven is gekomen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1032](#) 16-06-2020

Over mensenhandel, minderjarigheid, onttrekking aan het ouderlijk gezag en spreekrecht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1035](#) 16-06-2020

Is 'snitch van Parkwijk' aan te merken als smaad in de zin van artikel 261 Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1048](#) 16-06-2020

Beklag tegen beslag op iMac waar zich tevens medische gegevens op bevinden, afgeleid verschoningsrecht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1023](#) 16-06-2020

Hof verwijst in strafverzwarende zin naar niet-onherroepelijke veroordeling.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1034](#) 16-06-2020

Is de tegenstrijdige oordeelsvorming van twee onderzoekers en een rapporteur op basis van dezelfde stukken als het hof aan te merken als novum?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1056](#) 16-06-2020

Cassatie in het belang der wet over vergoeding kosten rechtsbijstand in de beklagprocedure.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1055](#) 16-06-2020

Cassatie in het belang der wet over de vraag of er aan een verkeersteken een rechtsgeldig verkeersbesluit ten grondslag moet liggen om te mogen sanctioneren.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1049](#) 16-06-2020

Middel klaagt dat de rechtbank klaagster heeft aangewezen als bewaarder van de hond waarop het beslag rust.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1052](#) 16-06-2020

Geen afschrift appeldagvaarding verzonden naar raadvrouw.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:942](#) 16-06-2020

Zwaar lichamelijk letsel toebrengen met voorbedachte raad?

Annotatie

[Noodweer\(exces\) bij ripdeal. Commentaar bij Hoge Raad 16 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1054.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Cassatie in het belang der wet: leerplicht. Commentaar bij Hoge Raad 16 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1056.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Cassatie in belang der wet: verkeersteken zonder daaraan ten grondslag liggend rechtsgeldig verkeersbesluit.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Noodweer(exces) bij ripdeal. Commentaar bij Hoge Raad 16 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1054.

mr. J.H.J. Verbaan

De verdediging klaagt namens de betrokkene, ten aanzien van wie doodslag en poging doodslag is bewezen verklaard, over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer(exces) ten aanzien van de bewezen verklaarde feiten.

Het hof heeft het verweer waarop de klacht dat als volgt samengevat en verworpen.

Ter terechtzitting is door de raadsman ten aanzien van de feiten een beroep gedaan op noodweer, als bedoeld in artikel 41 lid 1 Sr. De raadsman heeft gesteld dat de verdachte zich – gelet op de samenloop van omstandigheden – geconfronteerd zag met een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding van zijn eigen lijf en dat van medeverdachte. Het handelen van verdachte stond in redelijke verhouding tot de ernst van de feitelijke aanranding. Subsidiair heeft de raadsman aangevoerd dat verdachte een beroep op noodweerexces toekomt, nu hij verontschuldigbaar de grenzen van de noodzakelijke verdediging heeft overschreden.

De advocaat-generaal heeft geconcludeerd dat verdachte zich niet kan beroepen op noodweer dan wel op noodweerexces, omdat hij – ten aanzien van de man met de bivakmuts – disproportioneel heeft gehandeld. Ten aanzien van de andere twee mannen stelt de advocaat-generaal dat er geen sprake is van een wederrechtelijke aanranding of dreiging daarvan.

Het hof overweegt dat voor het vaststellen van de feiten en omstandigheden het uitgaat van de verklaring die verdachte op 17 juli 2015 bij de politie heeft afgelegd, de verklaring die verdachte in de strafzaak in eerste aanleg van de medeverdachte op 13-14 juli 2017 als getuige heeft afgelegd en de verklaring die medeverdachte heeft afgelegd als getuige in de strafzaak van verdachte op 15 december 2017 bij de raadsheer-commissaris.

Op 2 juni 2015 heeft er in een hotel in Zeist een ontmoeting plaatsgevonden tussen verdachte en medeverdachte enerzijds en een aantal Colombianen anderzijds. Verdachte en zijn medeverdachte wilden twintig kilo cocaïne kopen van de Colombianen. Verdachte had twee

vuurwapens bij zich, waaronder een Zastava-machinepistool. De sfeer was gespannen, aldus verdachte, en er stonden twee Colombianen geposteed voor de deur van de hotelkamer. Eenmaal in de hotelkamer liet een van de Colombianen verdachte een korte blik werpen op pakketjes verpakt in een koffer, daarna pakte de Colombiaan de tas waarin – naar verdachte zegt – het geld gestopt was. Deze tas werd weer door verdachte teruggepakkt. Pal daarop liep een van de Colombianen naar de deur van de badkamer/toilet en hoorde verdachte kloppen op een deur. Uit de badkamer/toilet kwam vervolgens een man met een bivakmuts op. De medeverdachte ging op de man af en er ontstond een worsteling tussen hen. De medeverdachte riep daarbij tot tweemaal toe, dat de man bewapend was. Meteen daarop heeft verdachte geschoten met zijn Zastava-machinepistool, niet alleen op de man waarmee de medeverdachte worstelde maar ook op de andere Colombianen.

Het hof acht de verklaring van verdachte dat de man met de bivakmuts het wapen op hem richtte, niet geloofwaardig. Verdachte heeft dit voor het eerst verklaard ter zitting in hoger beroep, en het wordt niet aannemelijk geacht dat de man met de bivakmuts zijn wapen op verdachte richtte terwijl hij worstelde met de medeverdachte. Naast de dodelijk getroffen man met de bivakmuts is een stroomstootwapen aangetroffen en een bivakmuts. Er kan dus niet onomstotelijk worden vastgesteld dat de man met de bivakmuts een vuurwapen had. Het hof gaat er wel van uit dat verdachte geloofde dat er sprake was van een vuurwapen. Wat betreft de man met de bivakmuts is aannemelijk geworden dat sprake was van een dreigend gevaar van een wederrechtelijke aanranding van verdachtes lijf en van medeverdachtes lijf. Het hof is echter van oordeel dat de door verdachte gekozen verdediging – het onmiddellijk, zonder aarzeling meteen afvuren van meerdere kogels richting de man met de bivakmuts – in de gegeven omstandigheden niet in redelijke verhouding staan tot de ernst van de dreigende aanranding van medeverdachte en verdachte, te weten het enkel voorhanden hebben van een (vuur)wapen. Een en ander heeft immers plaatsgevonden in een milieu waarin het niet ongebruikelijk is dat betrokkenen wapens bij zich dragen, getuige ook het feit dat verdachte zelf twee wapens had meegenomen naar de ontmoeting met de Colombianen. Verdachte mocht er dan ook niet zonder meer van uitgaan dat er bij het tevoorschijn komen van een vuurwapen meteen geschoten zou gaan worden. Temeer niet nu de medeverdachte zijn belager, de man met de bivakmuts, naar de bewoordingen van verdachte aan het overmeesteren was. Nu de gekozen verdediging niet geboden was, wordt het beroep op noodweer ten aanzien van de doodslag verworpen.

Verdachte heeft verklaard dat hij in paniek met een arm voor zijn ogen geschoten heeft. Het hof vindt deze verklaring niet aannemelijk. Forensisch onderzoek heeft uitgewezen dat er minimaal vijf keer door verdachte geschoten is en dat alle aangetroffen projectielen in de lichamen van de getroffen Colombianen en in de hotelkamer aangetroffen hulzen afkomstig

kunnen zijn uit het door verdachte gehanteerde Zastava-machinepistool. In de hotelkamer zijn geen (kogel)beschadigingen aangetroffen dan enkel één in de post van de badkamer/toiletdeur. Dit alles wijst veeleer op een gericht en beheerst schieten. Aldus is volgens het hof niet aannemelijk geworden dat verdachte heeft geschoten ten gevolge van een hevige gemoedsbeweging veroorzaakt door de dreigende ogenblikkelijke aanranding van zijn en medeverdachte lijf. Het beroep op noodweerexces wordt derhalve verworpen.

Wat betreft de andere twee mannen waarop verdachte heeft geschoten is er naar oordeel van het hof geen sprake geweest van een ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding van eigen of eens anders lijf, dan wel een onmiddellijk dreigend gevaar daarvoor. Verdachte heeft daarover verklaard dat hij op de andere mannen heeft geschoten, omdat hij bang was dat zij ook gewapend waren. Verdachte heeft niet gezien of de andere mannen ook wapens hadden. De enkele vrees dat deze mannen op hem zouden gaan schieten is onvoldoende om een noodweersituatie aannemelijk te achten. Het beroep op noodweer wordt verworpen.

Het feit dat naar het oordeel van het hof geen sprake is geweest van een noodweersituatie staat ook een beroep op noodweerexces in de weg. Het beroep op noodweerexces kan reeds daarom niet slagen. Het beroep wordt verworpen.

De Hoge Raad overweegt dat bij de beoordeling van de klacht, voor zover het betrekking heeft op de verwerping door het hof van het beroep op noodweer ten aanzien van de doodslag voorop moet worden gesteld dat de proportionaliteitseis bij noodweer ertoe strekt om niet ook dan een gedraging straffeloos te doen zijn indien zij – als verdedigingsmiddel – niet in redelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De in dat verband – tot terughoudendheid nopende – maatstaf luidt of de gedraging als verdedigingsmiddel niet in onredelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De keuze van het verdedigingsmiddel en de wijze waarop het is gebruikt, staan bij de beoordeling van de proportionaliteit centraal (vgl. ECLI:NL:HR:2016:456, r.o. 3.5.3).

De Hoge Raad overweegt dat het hof aan de verwerping van het beroep op noodweer ten aanzien van de doodslag ten grondslag heeft gelegd dat de door de verdachte gekozen verdediging – het onmiddellijk, zonder aarzeling meteen afvuren van meerdere kogels richting de man met de bivakmuts – in de gegeven omstandigheden niet in redelijke verhouding staat tot de ernst van de dreigende aanranding van medeverdachte en verdachte, bestaande uit het enkel voorhanden hebben van een (vuur)wapen. Daarbij heeft het hof overwogen dat een en ander heeft plaatsgevonden in een milieu waarin het niet ongebruikelijk is dat betrokkenen wapens bij zich dragen en dat de verdachte er dan ook niet zonder meer van uit mocht gaan dat er bij het tevoorschijn komen van een vuurwapen meteen geschoten zou gaan worden, temeer niet nu medeverdachte de man met de bivakmuts aan het overmeesteren was. De

Hoge Raad oordeelt dat het hierop gebaseerde oordeel dat het beroep op noodweer moet worden verworpen, niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk is.

De Hoge Raad overweegt dat het hof aan de verwerping van het beroep op noodweerecces ten aanzien van de doodslag onder meer ten grondslag heeft gelegd dat het de verklaring van de verdachte dat hij in paniek met een arm voor zijn ogen geschoten heeft, niet aannemelijk vindt. De Hoge Raad oordeelt dat het hof dit aspect van de verklaring van de verdachte echter wel voor het bewijs heeft gebruikt als onderdeel van bewijsmiddel 9. Over die inconsistentie klaagt de klacht terecht. De Hoge Raad oordeelt dat dat echter niet tot cassatie behoeft te leiden. De Hoge Raad oordeelt dat het een kennelijke vergissing van het hof betreft dat het deze onderdelen van bewijsmiddel 9 in de bewijsmotivering heeft opgenomen. De bewijsmiddelen 11, 12 en 13 bieden geen steun voor deze onderdelen, evenmin als de vaststellingen van het hof dat minimaal vijf keer door de verdachte is geschoten, alle aangetroffen projectielen in de lichamen van de Colombianen zijn aangetroffen en in de hotelkamer geen kogelbeschadigingen zijn aangetroffen dan enkel één in de post van de badkamer/toiletdeur. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat sprake is geweest van een gericht en beheerst schieten en dat het daarom niet aannemelijk is geworden dat de verdachte heeft geschoten ten gevolge van een hevige gemoedsbeweging veroorzaakt door de dreigende ogenblikkelijke aanranding van zijn en medeverdachtel lijf, gelet daarop niet onbegrijpelijk is.

De Hoge Raad overweegt dat bij de beoordeling van de klacht, voor zover het betrekking heeft op de verwerping door het hof van het beroep op noodweer ten aanzien van de poging doodslag, voorop moet worden gesteld dat voor noodweer vereist is dat de verdediging is gericht tegen een 'ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding'. Van een 'ogenblikkelijke' aanranding is ook sprake bij een onmiddellijk dreigend gevaar voor een aanranding. Enkele vrees voor zo'n aanranding is daartoe echter niet voldoende. De gestelde aanranding moet in redelijkheid beschouwd zodanig bedreigend zijn voor de verdachte dat deze kan worden aangemerkt als een ogenblikkelijke aanranding in de zin van artikel 41 Sr (vgl. ECLI:NL:HR:2016:456, r.o. 3.4). De Hoge Raad overweegt dat het hof ten aanzien van de bewezen verklaarde poging doodslag tot het oordeel is gekomen dat wat betreft de andere twee mannen waarop de verdachte heeft geschoten geen sprake is geweest van een (dreigende) ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding, omdat de enkele vrees van de verdachte dat deze mannen op hem zouden gaan schieten onvoldoende is om een noodweersituatie aannemelijk te achten. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel niet getuigt van een onjuiste rechtsopvatting en toereikend gemotiveerd is.

ANNOTATIE

Cassatie in het belang der wet: leerplicht. Commentaar bij Hoge Raad 16 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1056.

mr. J.H.J. Verbaan

Procureur-generaal J. Silvis heeft beroep in cassatie in het belang van de wet. De klacht klaagt dat de toewijzing door het hof van het verzoek tot vergoeding van de kosten van de raadsman ten behoeve van de beklagprocedure berust op een onjuiste uitleg van de wet, in het bijzonder van artikel 591 lid 2 en 5 (oud) Sv jo. artikel 591a lid 2 en 4 (oud) Sv (thans: art. 529 lid 2 en 5 Sv jo. art. 530 lid 2 en 4 Sv). De klacht stelt in dat verband de volgende vragen aan de orde.

(i) Zijn de kosten van de raadsman op grond van artikel 591a lid 2 (oud) Sv (wegens samenhang met de strafzaak) ook toewijsbaar in de situatie dat het beklag als bedoeld in artikel 552a Sv over de inbeslagneming van een voorwerp in de beklagprocedure ongegrond verklaard is, maar de rechter in de strafzaak vervolgens een last tot teruggave heeft gegeven van het in beslag genomen voorwerp, terwijl bovendien de strafzaak is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr? De procureur-generaal heeft cassatie in het belang van de wet ingesteld omdat sprake is van uiteenlopende rechterlijke uitspraken over het antwoord op de vraag of artikel 591a lid 2 en 4 (oud) Sv (na 1 januari 2020 vernummerd tot art. 530 lid 2 en 4 Sv) van toepassing is in deze gevallen, wanneer de klager na de beëindiging van de strafzaak een vergoeding verzoekt voor de kosten van rechtsbijstand die is verleend in een beklagprocedure, waarin door de beklagrechter het beklag als bedoeld in artikel 552a Sv ongegrond is verklaard, maar de rechter in de strafzaak wel een last tot teruggave van het in beslag genomen voorwerp heeft gegeven.

(ii) Hoe verhoudt zich dit tot de bijzondere regeling van artikel 591 lid 5 (oud) Sv jo. artikel 591a lid 4 (oud) Sv voor vergoeding van de kosten van een raadsman voor het indienen van een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv, nu deze beklagprocedure als een afzonderlijke, los van de strafzaak staande, zaak wordt aangemerkt?

De Hoge Raad overweegt dat naast het wettelijk kader de volgende rechtspraak van de Hoge Raad over artikel 591 en 591a (oud) Sv van belang zijn. De Hoge Raad overweegt dat in

ECLI:NL:HR:1986:AC9355 is geoordeeld dat onder ‘de kosten van een raadsman’ als bedoeld in de eerste volzin van artikel 591a lid 2 (oud) Sv de kosten van een raadsman die in rechtstreeks verband staan met een strafzaak tegen een gewezen verdachte, welke is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr, zijn te verstaan. In ECLI:NL:HR:2009:BG2191 is overwogen dat artikel 591 lid 2 en 5 (oud) Sv jo. artikel 591a lid 2 en 4 (oud) Sv specifiek in de mogelijkheid van vergoeding van de kosten van een raadsman voor het indienen van een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv voorziet. Een verzoek tot toekenning van een dergelijke vergoeding kan, gelet op het van overeenkomstige toepassing verklaarde tweede lid van artikel 591 (oud) Sv, worden ingediend ‘binnen drie maanden na het eindigen van de zaak’. Onder het eindigen van de zaak dient in dit verband te worden verstaan het onherroepelijk worden van de beslissing in de beklagzaak. Op grond van het eveneens van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 591a lid 2 (oud) Sv moet daarbij worden gedacht aan zaken die eindigen met een gegrondverklaring van het klaagschrift. In ECLI:NL:HR:2015:2756 en ECLI:NL:HR:2015:2757 is ten slotte overwogen dat de in artikel 591a lid 4 (oud) Sv jo. artikel 591 lid 5 (oud) Sv voorziene, bijzondere procedures, zoals die van artikel 552a tot en met 552b Sv, zich niet daardoor kenmerken dat zij steeds zijn gekoppeld aan de strafzaak tegen de betrokkene waarin zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid vastgesteld wordt.

De Hoge Raad overweegt dat indien het beklag in een procedure op grond van artikel 552a Sv ongegrond is verklaard, de bijzondere regeling van artikel 591 lid 5 (oud) Sv jo. artikel 591a lid 4 (oud) Sv niet geldt. In een na afloop van die beklagprocedure op grond van die bepalingen ingediend verzoek tot vergoeding van de ten behoeve van de beklagprocedure gemaakte kosten van de raadsman zal de betrokkene dus niet-ontvankelijk moeten worden verklaard. Daarnaast geldt dat indien na afloop van een strafzaak die – met last tot teruggave van het in beslag genomen voorwerp – is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr, een verzoek wordt gedaan tot vergoeding van de kosten van de raadsman, de vergoeding van die kosten zich niet kan uitstrekken tot de kosten die ten behoeve van de beklagprocedure zijn gemaakt. In dat geval is immers in zoverre niet voldaan aan het vermelde vereiste dat de desbetreffende kosten ‘in rechtstreeks verband staan met een strafzaak tegen een gewezen verdachte’, omdat de teruggave van het in beslag genomen goed in de strafzaak losstaat van het verloop van de beklagprocedure en derhalve niet (voldoende) samenhangt met de verleende rechtsbijstand ten behoeve van de beklagprocedure.

In verband met de in ECLI:NL:PHR:2020:346 onder 23 genoemde rechterlijke uitspraken verdient opmerking dat een redelijke uitleg van de wet meebrengt dat de toepasselijkheid van de bijzondere regeling van artikel 591 lid 5 (oud) Sv jo. artikel 591a lid 4 (oud) Sv niet is

uitgesloten in gevallen waarin een op grond van artikel 552a Sv ingediend klaagschrift vóór de behandeling daarvan heeft geleid tot een beslissing tot teruggave van een in beslag genomen voorwerp, waarna het klaagschrift is ingetrokken en een behandeling daarvan en een rechterlijke beslissing daarover zijn uitgebleven. In dit geval, dat in materiële zin is gelijk te stellen met de situatie waarin het beklag gegrond is verklaard, kan de betrokkene tot drie maanden na de beslissing tot teruggave een verzoek doen tot vergoeding van de kosten van zijn raadsman. Hetgeen is overwogen met betrekking tot artikel 591 lid 2 en 5 (oud) Sv jo. artikel 591a lid 2 en 4 (oud) Sv geldt ook voor het huidige artikel 529 lid 2 en 5 jo. artikel 530 lid 2 en 4 Sv.

De Hoge Raad overweegt dat de toewijzing door het hof van het verzoek tot toekenning van een vergoeding voor de kosten van rechtsbijstand verleend in de aan de behandeling van de strafzaak voorafgegane beklagprocedure – kort gezegd – op de opvatting berust dat een dergelijk verzoek, ondanks het ongegrond verklaarde beklag, ontvankelijk is indien de strafzaak is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr, omdat dan alsnog een last tot teruggave van het in beslag genomen voorwerp is gegeven. De Hoge Raad oordeelt dat, gelet op hetgeen is overwogen, dat die opvatting onjuist is.

ANNOTATIE

Cassatie in belang der wet: verkeersteken zonder daaraan ten grondslag liggend rechtsgeldig verkeersbesluit.

mr. J.H.J. Verbaan

Procureur-generaal J. Silvis heeft beroep in cassatie in het belang van de wet ingesteld tegen een arrest van het hof, waarbij het hoger beroep tegen de beslissing van de kantonrechter gegrond is verklaard, de beslissing van de kantonrechter is vernietigd en de beslissing van de officier van justitie evenals de inleidende beschikking is vernietigd. Aan de betrokkene is als kentekenhouder bij inleidende beschikking een administratieve sanctie van € 90 opgelegd ter zake van 'parkeren in strijd met parkeerverbod/parkeerverbodszone (bord E1)', welke gedraging zou zijn verricht op 19 maart 2016 te Purmerend.

De Hoge Raad haalt het arrest van het hof aan. De Hoge Raad overweegt dat artikel 15 lid 1 WvW 1994, artikel 18 lid 1 en 3 WvW 1994, artikel 12 aanhef en onder a Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer, artikel 62 RVV 1990, artikel 2 lid 1 Wahv, artikel 9 lid 1 en 2 aanhef en onder b Wahv, artikel 14 lid 1 Wahv en artikel 20d lid 1 Wahv in deze zaak van belang zijn en haalt deze aan.

De Hoge Raad overweegt dat de klacht klaagt over het oordeel van het hof dat een aan de weggebruiker opgelegde sanctie wegens het niet gevolg geven aan een verkeersteken dat een gebod of verbod inhoudt, niet gebillijkt is indien geen rechtsgeldig verkeersbesluit aan dat verkeersteken ten grondslag ligt. De Hoge Raad overweegt dat weggebruikers op grond van artikel 62 RVV 1990 verplicht zijn gevolg te geven aan verkeerstekens die een gebod of verbod inhouden. In die bepaling wordt geen onderscheid gemaakt of de verkeerstekens al dan niet met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke voorschriften zijn geplaatst, dat wil zeggen – voor zover hier van belang – of het verkeersbord geplaatst is krachtens een verkeersbesluit. Het staat dan ook niet ter beoordeling van de weggebruiker of een verkeersbord overeenkomstig de voorschriften en terecht is geplaatst. Ook op grond van eisen van verkeersveiligheid kan deze beoordeling niet aan de weggebruiker worden overgelaten. De weggebruiker zal, ook als hij meent dat het bord ten onrechte is geplaatst, gevolg moeten geven aan dat verkeersteken, alleen al omdat andere weggebruikers vaak daarop zullen

rekenen. Een uitzondering op deze regel bestaat slechts in het geval dat de situatie onmiskenbaar zo afwijkend is van die waarop het verkeersbord betrekking heeft, dat het gevolg geven aan dat teken de veiligheid op de weg in gevaar zou brengen (vgl. ECLI:NL:HR:1997:ZDo700).

De Hoge Raad overweegt dat op grond van artikel 9 lid 2 aanhef en onder b en zod lid 1 Wahv de rechter een beschikking waarbij een administratieve sanctie is opgelegd, kan vernietigen indien naar zijn oordeel de officier van justitie had moeten beslissen dat de omstandigheden waaronder de gedraging heeft plaatsgevonden, het opleggen van een administratieve sanctie niet billijken. De Hoge Raad overweegt dat het hof heeft vastgesteld dat het verkeersbesluit dat ten grondslag lag aan het verkeersteken dat een parkeerverbod inhield, nog niet in werking getreden was op het moment van de gedraging van de betrokkene. Vervolgens heeft het geoordeeld dat het niet ter beoordeling van de weggebruiker staat of een verkeersteken overeenkomstig de voorschriften en terecht is geplaatst. Daarnaast heeft het hof als zijn oordeel tot uitdrukking gebracht dat zich niet de uitzondering heeft voorgedaan die inhoudt dat de situatie onmiskenbaar zo afwijkend is van die waarop het verkeersteken betrekking heeft dat het gevolg geven aan dat teken de veiligheid op de weg in gevaar zou brengen.

De Hoge Raad oordeelt dat deze oordelen, gelet op hetgeen is vooropgesteld, niet getuigen van een onjuiste rechtsopvatting en niet onbegrijpelijk zijn. De Hoge Raad overweegt dat een niet met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke voorschriften geplaatst verkeersteken dat een gebod of verbod inhoudt echter niet kan worden aangemerkt als een omstandigheid als bedoeld in artikel 9 lid 2 aanhef en onder b Wahv, dat wil zeggen noch als een omstandigheid waaronder de gedraging heeft plaatsgevonden, noch als een omstandigheid waarin de betrokkene verkeert. De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof dat de oplegging van de administratieve sanctie achterwege had moeten blijven omdat het verkeersbesluit dat ten grondslag lag aan het verkeersteken dat een parkeerverbod inhield, nog niet in werking was getreden op het moment van de gedraging van de betrokkene, daarom van een onjuiste rechtsopvatting getuigt.

RECHTSPRAAK

Zwaar lichamelijk letsel toebrengen met voorbedachte raad?

Zwaar lichamelijk letsel toebrengen met voorbedachte raad?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring van feit 1, voor zover inhoudende dat de verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld, ontoereikend is gemotiveerd.

Toetsingskader

Voor een bewezenverklaring van het bestanddeel ‘voorbedachte raad’ moet komen vast te staan dat de verdachte zich gedurende enige tijd heeft kunnen beraden op het te nemen of het genomen besluit en dat hij niet heeft gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, zodat hij de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven.

Bij de vraag of sprake is van voorbedachte raad gaat het bij uitstek om een weging en waardering van de omstandigheden van het concrete geval door de rechter, waarbij deze het gewicht moet bepalen van de aanwijzingen die voor of tegen het bewezen verklaren van voorbedachte raad pleiten. De vaststelling dat de verdachte voldoende tijd had om zich te beraden op het te nemen of het genomen besluit vormt weliswaar een belangrijke objectieve aanwijzing dat met voorbedachte raad is gehandeld, maar behoeft de rechter niet ervan te weerhouden aan contra-indicaties een zwaarder gewicht toe te kennen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de omstandigheid dat de besluitvorming en uitvoering in plotselinge hevige drift plaatsvinden, dat slechts sprake is van een korte tijdsperiode tussen besluit en uitvoering of dat de gelegenheid tot beraad eerst tijdens de uitvoering van het besluit ontstaat. Zo kunnen bepaalde omstandigheden (of een samenstel daarvan) de rechter uiteindelijk tot het oordeel brengen dat de verdachte in het gegeven geval niet met voorbedachte raad heeft gehandeld.

Mede met het oog op het strafverzwarende gevolg dat dit bestanddeel heeft, moeten aan de vaststelling dat de voor voorbedachte raad vereiste gelegenheid heeft bestaan, bepaaldelijk

eisen worden gesteld en dient de rechter, in het bijzonder indien de voorbedachte raad niet rechtstreeks uit de bewijsmiddelen volgt, daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven.

De achtergrond van het vereiste dat de verdachte de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven, is dat ingeval vaststaat dat de verdachte die gelegenheid heeft gehad, het redelijk is aan te nemen dat de verdachte gebruik heeft gemaakt van die gelegenheid en dus daadwerkelijk heeft nagedacht over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap heeft gegeven (vgl. het overleg en nadenken dat in de wetsgeschiedenis is geplaatst tegenover de ogenblikkelijke gemoedsopwelling). Dat de verdachte daadwerkelijk heeft nagedacht en zich rekenschap heeft gegeven leent zich immers moeilijk voor strafrechtelijk bewijs, zeker in het geval dat de verklaringen van de verdachte en/of eventuele getuigen geen inzicht geven in hetgeen voor en ten tijde van het begaan van het feit in de verdachte is omgegaan. Of in een dergelijk geval voorbedachte raad bewezen kan worden, hangt dan sterk af van de hierboven bedoelde gelegenheid en van de overige feitelijke omstandigheden van het geval zoals de aard van het feit, de omstandigheden waaronder het is begaan alsmede de gedragingen van de verdachte voor en tijdens het begaan van het feit. Daarbij verdient opmerking dat de enkele omstandigheid dat niet is komen vast te staan dat is gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, niet toereikend is om daaraan de gevolgtrekking te verbinden dat sprake is van voorbedachte raad (vgl. HR 15 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:963).

Beoordeling van het middel

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte samen met [getuige 1] in een auto naar de woning van [slachtoffer] is gereden. Daar aangekomen is de verdachte de woning van [slachtoffer] binnengestormd. Meteen toen de verdachte binnen was heeft hij [slachtoffer] met een boksbeugel tegen zijn gezicht geslagen.

Het hof heeft zijn oordeel dat de verdachte met voorbedachte raad heeft gehandeld in de kern hierop gebaseerd dat de verdachte 'terwijl hij naar de woning van [slachtoffer] liep een boksbeugel en handschoenen aandeed en zich daarmee voorbereidde op het plegen van geweld tegen [slachtoffer]' en dat de verdachte daarbij voldoende tijd had zich te beraden op het te nemen of genomen besluit.

Gelet op wat hiervoor is vooropgesteld en in het licht van de door het hof vastgestelde feiten en omstandigheden, is dat oordeel ontoereikend gemotiveerd. De Hoge Raad neemt hierbij mede in aanmerking dat het hof niets heeft vastgesteld over het tijdsverloop dat met een en

ander gemoeid is geweest en geen overweging heeft gewijd aan het antwoord op de vraag of het redelijk is aan te nemen dat de verdachte daadwerkelijk heeft nagedacht over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad, terwijl [getuige 1], die samen met de verdachte naar de woning van [slachtoffer] was gegaan, ervan 'stond te kijken' dat de verdachte 'in één keer' [slachtoffer] sloeg met de boksbeugel.

Het cassatiemiddel is in zoverre terecht voorgesteld. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 1 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:942

Zaaknummer: 18/05394

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Wetsartikelen: 303 Sr

RECHTSPRAAK

Geen afschrift appeldagvaarding verzonden naar raadvrouw.

Geen afschrift appeldagvaarding verzonden naar raadvrouw.

Het cassatiemiddel bevat de klacht dat artikel 48 Sv in hoger beroep niet is nageleefd, omdat is verzuimd een afschrift van de appeldagvaarding aan de raadsman van de verdachte toe te zenden.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1052

Zaaknummer: 19/03476

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.J. Borgers

Advocaten: L.C. de Lange

Wetsartikelen: 48 Sv

RECHTSPRAAK

Middel klaagt dat de rechtbank klaagster heeft aangewezen als bewaarder van de hond waarop het beslag rust.

Middel klaagt dat de rechtbank klaagster heeft aangewezen als bewaarder van de hond waarop het beslag rust.

Het cassatiemiddel klaagt erover dat de rechtbank de klaagster heeft aangewezen als bewaarder van de hond waarop het beslag rust.

De beslissing van de rechtbank luidt: ‘verklaart het beklag ongegrond’. De overweging in de beschikking ‘wel wordt klaagster aangesteld als bewaarster van de hond’ houdt niet in een beslissing van de beklagrechtter tot aanwijzing van de klaagster als bewaarder van de hond, maar verwijst kennelijk naar de bij de behandeling van het klaagschrift gebleken instemming van het openbaar ministerie met het voorstel van de beklagrechtter tot aanwijzing van de klaagster als bewaarder van de hond onder de door de klaagster aanvaarde voorwaarde dat zij de hond voor eventueel onderzoek ter beschikking zou stellen. Het cassatiemiddel berust dan ook op een onjuiste lezing van de bestreden beschikking.

Het cassatiemiddel faalt bij gebrek aan feitelijke grondslag.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1049

Zaaknummer: 20/00182

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en J.C.A.M. Claassens

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Cassatie in het belang der wet over de vraag of er aan een verkeersteken een rechtsgeldig verkeersbesluit ten grondslag moet liggen om te mogen sanctioneren.

Cassatie in het belang der wet over de vraag of er aan een verkeersteken een rechtsgeldig verkeersbesluit ten grondslag moet liggen om te mogen sanctioneren.

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat een aan de weggebruiker opgelegde sanctie wegens het niet gevolg geven aan een verkeersteken dat een gebod of verbod inhoudt, niet gebillijkt is indien geen rechtsgeldig verkeersbesluit aan dat verkeersteken ten grondslag ligt.

Op grond van artikel 62 RVV 1990 zijn weggebruikers verplicht gevolg te geven aan verkeerstekens die een gebod of verbod inhouden. In die bepaling wordt geen onderscheid gemaakt of de verkeerstekens al dan niet met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke voorschriften zijn geplaatst, dat wil zeggen – voor zover hier van belang – of het verkeersbord geplaatst is krachtens een verkeersbesluit. Het staat dan ook niet ter beoordeling van de weggebruiker of een verkeersbord overeenkomstig de voorschriften en terecht is geplaatst. Ook op grond van eisen van verkeersveiligheid kan deze beoordeling niet aan de weggebruiker worden overgelaten. De weggebruiker zal, ook als hij meent dat het bord ten onrechte is geplaatst, gevolg moeten geven aan dat verkeersteken, alleen al omdat andere weggebruikers vaak daarop zullen rekenen. Een uitzondering op deze regel bestaat slechts in het geval dat de situatie onmiskenbaar zo afwijkend is van die waarop het verkeersbord betrekking heeft, dat het gevolg geven aan dat teken de veiligheid op de weg in gevaar zou brengen (vgl. HR 6 mei 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0700).

Op grond van artikel 9 lid 2 aanhef en onder b en 20d lid 1 Wvha kan de rechter een beschikking waarbij een administratieve sanctie is opgelegd, vernietigen indien naar zijn oordeel de officier van justitie had moeten beslissen dat de omstandigheden waaronder de gedraging heeft plaatsgevonden, het opleggen van een administratieve sanctie niet billijken.

Het hof heeft vastgesteld dat het verkeersbesluit dat ten grondslag lag aan het verkeersteken dat een parkeerverbod inhield, nog niet in werking was getreden op het moment van de gedraging van de betrokkene. Vervolgens heeft het geoordeeld dat het niet ter beoordeling van de weggebruiker staat of een verkeersteken overeenkomstig de voorschriften en terecht is geplaatst. Daarnaast heeft het hof als zijn oordeel tot uitdrukking gebracht dat zich niet de uitzondering heeft voorgedaan die inhoudt dat de situatie onmiskenbaar zo afwijkend is van die waarop het verkeersteken betrekking heeft dat het gevolg geven aan dat teken de veiligheid op de weg in gevaar zou brengen. Deze oordelen getuigen niet van een onjuiste rechtsopvatting en zijn niet onbegrijpelijk.

Dat een verkeersteken dat een gebod of verbod inhoudt, niet met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke voorschriften is geplaatst, kan echter niet worden aangemerkt als een omstandigheid als bedoeld in artikel 9 lid 2 aanhef en onder b Wahv, dat wil zeggen noch als een omstandigheid waaronder de gedraging heeft plaatsgevonden, noch als een omstandigheid waarin de betrokkene verkeert. Het oordeel van het hof dat de oplegging van de administratieve sanctie achterwege had moeten blijven omdat het verkeersbesluit dat ten grondslag lag aan het verkeersteken dat een parkeerverbod inhield, nog niet in werking was getreden op het moment van de gedraging van de betrokkene, getuigt daarom van een onjuiste rechtsopvatting.

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt in het belang van de wet de uitspraak van het hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1055

Zaaknummer: 20/00962

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en J.C.A.M. Claassens

Wetsartikelen: 9 Wahv

RECHTSPRAAK

Cassatie in het belang der wet over vergoeding kosten rechtsbijstand in de beklagprocedure.

Cassatie in het belang der wet over vergoeding kosten rechtsbijstand in de beklagprocedure.

Deze zaak gaat over de vraag in hoeverre het mogelijk is voor de indiener van een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv (hierna: de klager) een vergoeding te krijgen voor de kosten van rechtsbijstand die is verleend in de beklagprocedure. Meer specifiek gaat het om gevallen waarin de beklagprocedure samenhangt met een strafzaak tegen de klager en sprake is van de volgende situatie: het beklag als bedoeld in artikel 552a Sv over de inbeslagneming van een voorwerp is in de beklagprocedure ongegrond verklaard, maar vervolgens heeft de rechter in de strafzaak een last tot teruggave gegeven van het in beslag genomen voorwerp, terwijl bovendien de strafzaak is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr.

Het cassatiemiddel klaagt dat de toewijzing door het hof van het verzoek tot vergoeding van de kosten van de raadsman ten behoeve van de beklagprocedure berust op een onjuiste uitleg van de wet, in het bijzonder van artikel 591 lid 2 en 5 (oud) Sv in verbinding met artikel 591a lid 2 en 4 (oud) Sv (thans: art. 529 lid 2 en 5 in verbinding met art. 530 lid 2 en 4 Sv).

Het cassatiemiddel stelt in dat verband de volgende vragen aan de orde.

(i) Zijn de kosten van de raadsman op grond van artikel 591a lid 2 (oud) Sv (wegens samenhang met de strafzaak) ook toewijsbaar in de hiervoor onder 3 beschreven situatie, waarin door de beklagrechter het beklag als bedoeld in artikel 552a Sv ongegrond is verklaard, maar de rechter in de strafzaak wel een last tot teruggave van het in beslag genomen voorwerp heeft gegeven?

(ii) Hoe verhoudt zich dit tot de bijzondere regeling van artikel 591 lid 5 (oud) Sv in verbinding met artikel 591a lid 4 (oud) Sv voor vergoeding van de kosten van een raadsman voor het indienen van een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv, nu deze beklagprocedure als een afzonderlijke, los van de strafzaak staande, zaak wordt aangemerkt?

Indien het beklag in een procedure op grond van artikel 552a Sv ongegrond is verklaard, geldt de bijzondere regeling van artikel 591 lid 5 (oud) Sv in verbinding met artikel 591a lid 4 (oud) Sv niet. In een na afloop van die beklagprocedure op grond van die bepalingen ingediend verzoek tot vergoeding van de ten behoeve van de beklagprocedure gemaakte kosten van de raadsman zal de betrokkene dus niet-ontvankelijk moeten worden verklaard. Daarnaast geldt dat indien na afloop van een strafzaak die – met last tot teruggave van het in beslag genomen voorwerp – is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr (bijvoorbeeld omdat de verdachte wordt vrijgesproken), een verzoek wordt gedaan tot vergoeding van de kosten van de raadsman, de vergoeding van die kosten zich niet kan uitstrekken tot de kosten die ten behoeve van de beklagprocedure zijn gemaakt. In dat geval is immers in zoverre niet voldaan aan het vereiste dat de desbetreffende kosten ‘in rechtstreeks verband staan met een strafzaak tegen een gewezen verdachte’, omdat de teruggave van het in beslag genomen goed in de strafzaak losstaat van het verloop van de beklagprocedure en derhalve niet (voldoende) samenhangt met de verleende rechtsbijstand ten behoeve van de beklagprocedure.

In verband met de in de vordering van de procureur-generaal onder 23 genoemde rechterlijke uitspraken verdient opmerking dat een redelijke uitleg van de wet meebrengt dat de toepasselijkheid van de bijzondere regeling van artikel 591 lid 5 (oud) Sv in verbinding met artikel 591a lid 4 (oud) Sv niet is uitgesloten in gevallen waarin een op grond van artikel 552a Sv ingediend klaagschrift vóór de behandeling daarvan heeft geleid tot een beslissing tot teruggave van een in beslag genomen voorwerp, waarna het klaagschrift is ingetrokken en een behandeling daarvan en een rechterlijke beslissing daarover zijn uitgebleven. In dit geval, dat in materiële zin is gelijk te stellen met de situatie waarin het beklag gegrond is verklaard, kan de betrokkene tot drie maanden na de beslissing tot teruggave een verzoek doen tot vergoeding van de kosten van zijn raadsman.

Hetgeen hiervoor is overwogen met betrekking tot artikel 591 lid 2 en 5 (oud) Sv in verbinding met artikel 591a lid 2 en 4 (oud) Sv geldt ook voor het huidige artikel 529 lid 2 en 5 Sv in verbinding met artikel 530 lid 2 en 4 Sv.

De toewijzing door het hof van het verzoek tot toekenning van een vergoeding voor de kosten van rechtsbijstand verleend in de aan de behandeling van de strafzaak voorafgegane beklagprocedure berust op de opvatting – kort gezegd – dat een dergelijk verzoek, ondanks het ongegrond verklaarde beklag, ontvankelijk is indien de strafzaak is geëindigd zonder oplegging van straf of maatregel en zonder dat toepassing is gegeven aan artikel 9a Sr, omdat dan alsnog een last tot teruggave van het in beslag genomen voorwerp is gegeven. Gelet op wat hiervoor is overwogen, is die opvatting onjuist. Het cassatiemiddel slaagt daarom.

De Hoge Raad vernietigt in het belang van de wet de beschikking van het gerechtshof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1056

Zaaknummer: 20/01214

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en M.T. Boerlage

Wetsartikelen: 591 Sv (oud) en 530 Sv (nieuw)

RECHTSPRAAK

Is de tegenstrijdige oordeelsvorming van twee onderzoekers en een rapporteur op basis van dezelfde stukken als het hof aan te merken als novum?

Is de tegenstrijdige oordeelsvorming van twee onderzoekers en een rapporteur op basis van dezelfde stukken als het hof aan te merken als novum?

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Op de door de advocaat-generaal in zijn conclusie vermelde gronden kan het in de aanvraag aangevoerde niet worden aangemerkt als een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv. De schriftelijke reactie van de raadsman van de aanvrager en de daarbij gevoegde verklaring van [getuige 2] van 26 maart 2020 maken dit niet anders. De aanvraag is dus ongegrond en moet ingevolge artikel 470 Sv worden afgewezen.

De Hoge Raad wijst de aanvraag tot herziening af.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1034

Zaaknummer: 19/01651

Rechters: W.A.M. van Schendel, J.C.A.M. Claassens en M.T. Boerlage

Advocaten: J.W.H. Peters

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Hof verwijst in strafverzwarende zin naar niet-onherroepelijke veroordeling.

Hof verwijst in strafverzwarende zin naar niet-onherroepelijke veroordeling.

Het cassatiemiddel klaagt over de strafmotivering.

In de strafmotivering, waarin het hof heeft overwogen dat een eerdere veroordeling de verdachte kennelijk niet heeft kunnen bewegen zich aan de regels te houden, komt tot uitdrukking dat het hof in het bijzonder gewicht heeft toegekend aan de omstandigheid dat de verdachte niettegenstaande een eerdere veroordeling ‘voor aan de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gerelateerde delicten’ – waarbij het hof kennelijk heeft bedoeld te verwijzen naar de in het uittreksel van 10 oktober 2018 vermelde, op 9 december 2014 onherroepelijk geworden veroordeling voor overtredingen van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren – zich opnieuw schuldig heeft gemaakt aan zo’n strafbaar feit. Deze veroordeling was echter nog niet onherroepelijk ten tijde van het begaan van de feiten waarop de strafoplegging betrekking heeft. De strafoplegging is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1023

Zaaknummer: 19/03042

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en M.T. Boerlage

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Beklag tegen beslag op iMac waar zich tevens medische gegevens op bevinden, afgeleid verschoningsrecht.

Beklag tegen beslag op iMac waar zich tevens medische gegevens op bevinden, afgeleid verschoningsrecht.

De onderhavige zaak wordt kort gezegd hierdoor gekenmerkt dat onder de klager, directeur van een bedrijf dat internationaal ambulancevervoer verzorgt, onder meer een iMac is in beslag genomen, waarop zich meer dan twee miljoen bestanden bevinden. Volgens de klager bevatten deze bestanden een aanzienlijke hoeveelheid medische gegevens over dat ambulancevervoer die onder het verschoningsrecht van (buitenlandse) artsen-behandelaars vallen.

Voorafgaande beschouwingen

In zijn beschikkingen van 13 oktober 2015, ECLI:NL:HR:2015:3076, 22 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3714 en 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1960, heeft de Hoge Raad enige overwegingen gegeven over gevallen waarin een beslagene, niet zijnde de verschoningsgerechtigde, in een beklagprocedure aanvoert dat een geheimhouder de bevoegdheid tot verschoning kan uitoefenen ten aanzien van onder hem in beslag genomen bescheiden, brieven of andere stukken, stukken of gegevens die door hem zijn uitgeleverd ter inbeslagneming dan wel gegevens die op de voet van artikel 125i Sv zijn vastgelegd.

Deze rechtspraak komt erop neer dat een redelijke wetstoepassing ook in die gevallen meebrengt dat de rechter-commissaris bevoegd is ter zake te beslissen. Hij zal de verschoningsgerechtigde in staat stellen zich uit te laten over zijn verschoningsrecht met betrekking tot de stukken en gegevens. Wanneer de verschoningsgerechtigde zich op het standpunt stelt dat het gaat om stukken of gegevens die noch voorwerp van het strafbare feit uitmaken noch tot het begaan daarvan hebben gediend en waarvan kennisneming zou leiden tot schending van het beroepsgeheim, dient dit standpunt door de organen van politie en justitie te worden geëerbiedigd, tenzij redelijkerwijze geen twijfel erover kan bestaan dat dit standpunt onjuist is. Het oordeel of dit laatste het geval is komt in eerste instantie toe aan de rechter-commissaris, bij voorkeur na overleg met een gezaghebbend vertegenwoordiger van

de beroepsgroep van de verschoningsgerechtigde (zoals de plaatselijk deken van de Orde van Advocaten of de Ringvoorzitter). Voor zover dat noodzakelijk is mag daartoe door de rechter-commissaris van de desbetreffende stukken en gegevens worden kennisgenomen. Indien de rechter-commissaris – bijvoorbeeld in verband met de aard of de omvang van de in beslag genomen stukken of gegevens – niet in staat is zelf dat onderzoek te verrichten, zal hij het daarheen dienen te leiden dat het onderzoek wordt verricht door een zodanige functionaris en op zodanige wijze dat is gewaarborgd dat het verschoningsrecht niet in het gedrang komt.

Beslist de rechter-commissaris dat de inbeslagneming (of, indien het gaat om gegevens, de kennisneming) is toegestaan, dan dient gehandeld te worden zoals in artikel 98 lid 3 Sv is bepaald. De beschikking van de rechter-commissaris zal aan de betrokken verschoningsgerechtigde moeten worden betekend, onder mededeling dat deze binnen veertien dagen tegen deze beschikking een klaagschrift kan indienen bij een in die mededeling aangeduid gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd en tevens dat niet tot kennisneming van de stukken of gegevens wordt overgegaan dan nadat onherroepelijk over het beklag van de verschoningsgerechtigde is beslist.

Daaraan kan het volgende worden toegevoegd in verband met gevallen zoals het onderhavige, waarin sprake is van een grote hoeveelheid (digitale) stukken of gegevens die volgens de beslagene onder het verschoningsrecht van geheimhouders vallen en waarin de desbetreffende stukken of gegevens in relatie lijken te staan tot (vele) verschillende geheimhouders van wie de identiteit of een contactgegeven onbekend is of welke informatie zich niet op betrekkelijk eenvoudige wijze laat achterhalen. In een dergelijk geval ligt het doorgaans in de rede dat onder leiding van de rechter-commissaris een schifting wordt gemaakt tussen stukken of gegevens die wel en die niet onder het verschoningsrecht kunnen vallen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van een lijst met zoektermen die betrekking hebben op het deel van het materiaal waarover het verschoningsrecht zich mogelijk uitstrekt, zoals namen en e-mailadressen of termen die specifiek kunnen duiden op het voorwerp van het ingeroepen verschoningsrecht.

De rechter-commissaris dient het onderzoek zo in te richten dat voldoende wordt gewaarborgd dat het verschoningsrecht niet door het strafrechtelijk onderzoek kan worden geschonden. Dat kan meebrengen dat de rechter-commissaris die voornemens is een dergelijke schifting te (laten) maken, zowel de afgeleid verschoningsgerechtigde als een gezaghebbend lid van de beroepsgroep van de verschoningsgerechtigde dan wel een andere ter zake deskundige persoon bij de voorbereiding en uitvoering van dit onderzoek betreft.

Alvorens te beslissen of het beslag op de na de schifting overgebleven stukken of gegevens kan worden toegestaan op de grond dat het niet gaat om onder het verschoningsrecht vallend

materiaal, wordt de afgeleid verschoningsgerechtigde in beginsel in de gelegenheid gesteld zich uit te laten over de toelaatbaarheid van het gebruik van de voorgeselecteerde stukken of gegevens voor strafrechtelijk onderzoek. Verder dient, nadat de rechter-commissaris heeft beslist dat inbeslagneming is toegestaan, te worden gehandeld zoals in artikel 98 lid 3 Sv is bepaald. Daarvan kan echter worden afgezien indien en voor zover, ondanks de daartoe verrichte nodige inspanningen – mede in verband met het belang van de voortgang van het opsporingsonderzoek en het daarmee samenhangende recht van de verdachte op berechting binnen een redelijke termijn – het redelijkerwijs als gevolg van de omstandigheid dat de stukken of gegevens in relatie lijken te staan tot (vele) verschillende onbekende of niet eenvoudig te achterhalen geheimhouders niet mogelijk is gebleken alle (eventuele) verschoningsgerechtigden in staat te stellen zich uit te laten over hun verschoningsrecht met betrekking tot de geselecteerde stukken of gegevens.

Daarbij geldt dat de rechter-commissaris zich ervan moet vergewissen dat het niet aannemelijk is dat er (nog) een verschoningsgerechtigde is die zich met betrekking tot na de schifting overgebleven stukken en gegevens op zijn verschoningsrecht beroept.

Beoordeling van het middel

Het middel klaagt in de kern over het oordeel van de rechtbank dat het afgeleide verschoningsrecht van de klager voldoende is gewaarborgd en dat de veiliggestelde en vervolgens geselecteerde gegevens derhalve voor het onderzoek naar de tegen de klager gerezen verdenking kunnen worden gebruikt.

In het onderhavige geval, dat erdoor wordt gekenmerkt dat het gaat om meer dan een miljoen bestanden waarbij met betrekking tot de daarin vervatte gegevens niet bekend is welke artsen als verschoningsgerechtigde zijn aan te merken en van welke arts welke (soort) onder de geheimhoudingsplicht vallende informatie afkomstig is of voor welke arts deze is bestemd, heeft de beoordeling door de rechter-commissaris zich erop gericht of bij het strafrechtelijk onderzoek van de bestanden het verschoningsrecht van de verschoningsgerechtigde artsen voldoende is gewaarborgd. Daartoe heeft de rechter-commissaris bepaald, kort gezegd, dat ter bescherming van het afgeleid verschoningsrecht van de klager zogenoemde geheimhouder-politieambtenaren onder toezicht van een geheimhouder-officier van justitie een selectie dienden te maken van de gegevens op de in beslag genomen gegevensdragers die vanaf 1 maart 2018 zijn gecreëerd en dienden te bepalen welke van die gegevens onder het afgeleid verschoningsrecht vallen en welke niet. De raadsman van de klager heeft inspraak gehad bij het bepalen van de zoektermen ten behoeve van het filteren van de gegevens en daaraan is gevolg gegeven. Op basis van die uitgebreide zoektermen is een selectie gemaakt van medische informatie die moet worden afgescheiden en is bepaald welke bestanden met

gegevens niet in het strafrechtelijk onderzoek worden betrokken. De overige bestanden die na de filtering zijn overgebleven zijn ter beschikking gesteld voor het strafrechtelijk onderzoek.

De rechtbank heeft met haar hiervoor weergegeven overweging dat door de wijze van de selectie van de gegevens 'het afgeleide verschoningsrecht van klager (...) voldoende is gewaarborgd' kennelijk tot uitdrukking gebracht dat sprake is van een geval waarin de schifting van de gegevens op een zodanige wijze heeft plaatsgevonden dat voldoende is gewaarborgd dat het verschoningsrecht niet door het strafrechtelijk onderzoek wordt geschonden en voorts, in overeenstemming met hetgeen hiervoor is overwogen, geoordeeld dat het niet aannemelijk is dat er een verschoningsgerechtigde is die zich met betrekking tot na de schifting overgebleven stukken en gegevens op zijn verschoningsrecht beroept. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk.

De Hoge Raad neemt hierbij mede in aanmerking dat

- de rechter-commissaris speciaal met het oog op het bepalen van de bij het onderzoek te hanteren zoektermen een regiebijeenkomst met de raadsman van de klager heeft georganiseerd, waarna die zoektermen op diens verzoek nog zijn uitgebreid en in het Engels, Duits, Frans en Spaans zijn vertaald, waarna bij het onderzoek behalve de Nederlandse, ook die vertaalde zoektermen zijn gehanteerd;
- het in verband met de schifting gedane onderzoek door de geheimhouder-politieambtenaar niet alleen betrekking had op bestanden die tekst bevatten (e-mails) maar ook op afbeeldingen en audio- en videobestanden,
- blijkens het proces-verbaal van de behandeling van het aanvullende klaagschrift namens de klager slechts in algemene bewoordingen is aangevoerd dat 'zich tussen de uitgeselecteerde informatie nog steeds medische gegevens bevinden', zonder voldoende nadere toelichting over gronden waarop aangenomen zou moeten worden dat het aannemelijk is dat er een verschoningsgerechtigde is die zich met betrekking tot na de schifting overgebleven stukken en gegevens op zijn verschoningsrecht beroept.

Het middel faalt.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1048

Zaaknummer: 19/03347

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: G.J. van Oosten en M.D. Rijnsburger

Wetsartikelen: 98 Sv

RECHTSPRAAK

Is ‘snitch van Parkwijk’ aan te merken als smaad in de zin van artikel 261 Sr?

Is ‘snitch van Parkwijk’ aan te merken als smaad in de zin van artikel 261 Sr?

Het cassatiemiddel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 5 ten laste gelegde ontoereikend is gemotiveerd, omdat uit de bewijsvoering niet zonder meer kan worden afgeleid dat de verdachte door telastlegging van een bepaald feit de eer en/of de goede naam van [betrokkene 6] heeft aangerand.

Vooropgesteld moet worden dat sprake is van telastlegging van een ‘bepaald feit’ als bedoeld in artikel 261 Sr, indien het feit op een zodanige wijze door de verdachte is ten laste gelegd dat het een duidelijk te onderkennen concrete gedraging aanwijst. Daarvan is bijvoorbeeld geen sprake indien het ‘feit’ niet het gedrag van de betrokkene betreft maar een eigenschap die hem wordt toegedicht en evenmin, zo het wel gaat om diens gedrag, indien dat gedrag slechts in algemene termen wordt geduid en derhalve niet wordt toegespitst op een voldoende geconcretiseerde gedraging van een bepaalde persoon. Opmerking verdient nog dat dit vereiste niet geldt bij de – van een lichter strafmaximum voorziene – strafbaarstelling van belediging in artikel 266 lid 1 Sr (vgl. HR 11 oktober 2016, ECLI:NL:HR:2016:2291).

Daarnaast dient het ten laste gelegde ‘feit’ de eer of goede naam van de betrokkene aan te randen doordat het te last leggen van de concrete gedraging ertoe strekt de betrokkene naar maatschappelijke opvattingen bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte een foto van tekst uit zijn (straf)dossier, inhoudend de naam van de aangeefster en informatie die zij aan de politie had doorgegeven over een brandstichting, op Snapchat heeft geplaatst met daarbij de tekst ‘snitch van [wijk]’. Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte zich aldus heeft schuldig gemaakt aan smaadschrift en daartoe overwogen dat het woord ‘snitch’ ‘verklikker’ betekent en zeker onder jongeren algemeen bekend is.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof geoordeeld dat de verdachte door de desbetreffende

foto op Snapchat te plaatsen met de tekst 'snitch van [wijk]' met het kennelijke doel daaraan ruchtbaarheid te geven de aangeefster als concrete gedraging heeft ten laste gelegd dat zij hem heeft verklikt door de politie informatie te verschaffen over de betrokkenheid van de verdachte bij de brandstichting in een boot.

Het kennelijke oordeel van het hof dat de verdachte de aangeefster in haar eer of goede naam heeft aangerand door het verschaffen van die informatie aan de politie, is zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet begrijpelijk. Het hof heeft geen inzicht erin gegeven welke andere omstandigheden het bij zijn oordeel heeft betrokken dan dat 'snitch' 'verklikker' betekent en 'zeker onder jongeren' algemeen bekend is, en in het bijzonder niet onderzocht of de aangeefster door deze gedraging bij het publiek in een ongunstig daglicht wordt gesteld.

Het cassatiemiddel slaagt.

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 8], in het bijzonder wat betreft het oordeel van het hof dat de benadeelde partij recht heeft op vergoeding van immateriële schade.

Het oordeel dat sprake is van zo een aantasting in de persoon 'op andere wijze' is, zonder nadere motivering, die ontbreekt, niet begrijpelijk, nu het hof niets heeft vastgesteld over de aard en de ernst van de normschending en van de gevolgen daarvan voor de benadeelde. In dat verband verdient opmerking dat de enkele omstandigheid dat de (hoogte van de) schadevergoeding in hoger beroep niet is weersproken niet volstaat ter motivering van het oordeel dat zich een geval voordoet waarin grond bestaat voor vergoeding van immateriële schade (vgl. HR 15 oktober 2019, ECLI:NL:HR:2019:1465).

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 5 ten laste gelegde en de strafoplegging en de beslissingen met betrekking tot de vorderingen van de benadeelde partijen [betrokkene 6] en [betrokkene 8], wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1035

Zaaknummer: 19/01495

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: C. Grijsen

Wetsartikelen: 261 Sr en 6:106 BW

RECHTSPRAAK

Over mensenhandel, minderjarigheid, onttrekking aan het ouderlijk gezag en spreekrecht.

Over mensenhandel, minderjarigheid, onttrekking aan het ouderlijk gezag en spreekrecht.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep nietig is, nu de moeder van [slachtoffer] ter terechtzitting een verklaring heeft afgelegd zonder dat zij als getuige was beëdigd.

De klacht mist feitelijke grondslag nu zij steunt op de opvatting dat de moeder van [slachtoffer] ter terechtzitting als getuige een verklaring heeft afgelegd. De moeder van [slachtoffer] heeft de tevoren aan het dossier toegevoegde en aan het proces-verbaal van de terechtzitting gehechte slachtofferverklaring van 27 mei 2018 echter voorgelezen in het kader van de uitoefening van het in artikel 51e Sv bedoelde spreekrecht van [slachtoffer]. De wet stelt niet de eis dat dit spreekrecht slechts na beëdiging kan worden uitgeoefend. De klacht faalt dus. De omstandigheid dat het hof, bij zijn vaststellingen omtrent de toestand van [slachtoffer] in het kader van de beoordeling van het getuigenverzoek, ook aandacht heeft gegeven aan de inhoud van deze door de moeder voorgelezen verklaring, maakt dat niet anders, nu uit het hiervoor weergegeven proces-verbaal blijkt dat het hof niet meer dan zeer gering gewicht aan die verklaring heeft toegekend (vgl. HR 8 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1695).

Voorts bevat het cassatiemiddel klachten over de bewijsvoering van het bewezen verklaarde, in het bijzonder dat uit die bewijsvoering de bekendheid van de verdachte met de minderjarigheid van [slachtoffer] niet kan worden afgeleid.

Voor een veroordeling ter zake van het in artikel 273f lid 1 aanhef en onder 5° Sr omschreven misdrijf is niet vereist dat komt vast te staan dat het opzet van de verdachte zich mede heeft uitgestrekt tot de in die delictsomschrijving genoemde leeftijd van het slachtoffer (vgl. met betrekking tot art. 250ter lid 1 onder 3° (oud) Sr, de voorganger van deze bepaling, HR 5 februari 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5235). Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

Voor zover het cassatiemiddel klaagt over de motivering van het onder 2 bewezen verklaarde

feit, slaagt het, in aanmerking genomen dat de minderjarigheid in artikel 279 lid 1 Sr niet is geobjectiveerd, zodat het opzet ten aanzien van dit bestanddeel moet worden bewezen. Uit de bewijsmiddelen kan echter niet zonder meer worden afgeleid dat de verdachte op 13 augustus 2015 opzettelijk de minderjarige [slachtoffer] heeft onttrokken aan het wettig over haar gestelde gezag en/of aan het opzicht van degene die dat gezag desbevoegd over haar uitoefende, door (kort gezegd) haar op te halen en mee te nemen naar zijn huis en haar buiten de invloedssfeer van haar ouders en/of de zorginstelling te brengen. De bewezenverklaring is onvoldoende met redenen omkleed. In dat verband is nog van belang dat uit de bewijsvoering wel kan blijken dat de verdachte het bewezen verklaarde ophalen en meenemen van [slachtoffer] een dag eerder, op 12 augustus 2015, heeft verricht, maar niet dat de verdachte – eerder dan op 13 augustus 2015 – door een mededeling van [slachtoffer] of anderszins ervan op de hoogte kwam dat haar leeftijd niet 18 maar 17 jaar was.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 2 ten laste gelegde, de strafoplegging en de vordering van de benadeelde partij, wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1032

Zaaknummer: 18/03088

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 273f Sr, 279 Sr en 51e Sv

RECHTSPRAAK

Noodweer(exces) bij mislukte ripdeal in een hotel te Zeist, waarbij een persoon om het leven is gekomen?

Noodweer(exces) bij mislukte ripdeal in een hotel te Zeist, waarbij een persoon om het leven is gekomen?

Eerste middel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer(exces) ten aanzien van de onder 1 en 2 bewezen verklaarde feiten.

Het hof heeft aan de verwerping van het beroep op noodweer ten aanzien van de bewezen verklaarde doodslag ten grondslag gelegd dat de door de verdachte gekozen verdediging – het onmiddellijk, zonder aarzeling meteen afvuren van meerdere kogels richting de man met de bivakmuts – in de gegeven omstandigheden niet in redelijke verhouding staat tot de ernst van de dreigende aanranding van [betrokkene 5] en verdachte, bestaande uit het enkel voorhanden hebben van een (vuur)wapen. Daarbij heeft het hof overwogen dat een en ander heeft plaatsgevonden in een milieu waarin het niet ongebruikelijk is dat betrokkenen wapens bij zich dragen en dat de verdachte er dan ook niet zonder meer van uit mocht gaan dat er bij het tevoorschijn komen van een vuurwapen meteen geschoten zou gaan worden, temeer niet nu [betrokkene 5] de man met de bivakmuts aan het overmeesteren was. Het hierop gebaseerde oordeel dat het beroep op noodweer moet worden verworpen, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Aan de verwerping van het beroep op noodweerexces ten aanzien van de bewezen verklaarde doodslag heeft het hof onder meer ten grondslag gelegd dat het de verklaring van de verdachte dat hij in paniek met een arm voor zijn ogen geschoten heeft, niet aannemelijk vindt. Het hof heeft dit aspect van de verklaring van de verdachte echter wel voor het bewijs gebruikt als onderdeel van bewijsmiddel 9. Over die inconsistentie klaagt het middel terecht.

Tot cassatie behoeft dat echter niet te leiden. Het betreft een kennelijke vergissing van het hof dat het deze onderdelen van bewijsmiddel 9 in de bewijsmotivering heeft opgenomen. De bewijsmiddelen 11, 12 en 13 bieden geen steun voor deze onderdelen, evenmin als de

vaststellingen van het hof dat minimaal vijf keer door de verdachte is geschoten, alle aangetroffen projectielen in de lichamen van de Colombianen zijn aangetroffen en in de hotelkamer geen kogelbeschadigingen zijn aangetroffen dan enkel één in de post van de badkamer/toiletdeur. Het oordeel van het hof dat sprake is geweest van een gericht en beheerst schieten en dat het daarom niet aannemelijk is geworden dat de verdachte heeft geschoten ten gevolge van een hevige gemoedsbeweging veroorzaakt door de dreigende ogenblikkelijke aanranding van zijn en [betrokkene 5] lijf, is gelet daarop niet onbegrijpelijk.

Bij de beoordeling van het middel, voor zover het betrekking heeft op de verwerping door het hof van het beroep op noodweer ten aanzien van de bewezen verklaarde poging doodslag, moet het volgende worden vooropgesteld. Voor noodweer is vereist dat de verdediging is gericht tegen een 'ogenblikkelijke, wederrechtelijke aanranding'. Van een 'ogenblikkelijke' aanranding is ook sprake bij een onmiddellijk dreigend gevaar voor een aanranding. Enkele vrees voor zo'n aanranding is daartoe echter niet voldoende. De gestelde aanranding moet in redelijkheid beschouwd zodanig bedreigend zijn voor de verdachte dat deze kan worden aangemerkt als een ogenblikkelijke aanranding in de zin van artikel 41 Sr (vgl. HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456, r.o. 3.4).

Ten aanzien van de bewezen verklaarde poging doodslag is het hof tot het oordeel gekomen dat wat betreft de andere twee mannen waarop de verdachte heeft geschoten geen sprake is geweest van een (dreigende) ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding, omdat de enkele vrees van de verdachte dat deze mannen op hem zouden gaan schieten onvoldoende is om een noodweersituatie aannemelijk te achten. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd. In zoverre faalt het middel.

Tweede middel

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden, omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Bovendien doet de Hoge Raad in deze zaak waarin de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt, uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van veertien jaren.

HR ambtshalve

Het hof heeft de verdachte ter zake van het onder 3 bewezen verklaarde de verplichting opgelegd, kort gezegd, om aan de Staat ten behoeve van het in het arrest genoemde slachtoffer

[betrokkene 6] het in het arrest vermelde bedrag te betalen, bij gebreke van betaling en verhaal te vervangen door het in het arrest genoemde aantal dagen hechtenis.

De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof ambtshalve vernietigen voor zover daarbij vervangende hechtenis is toegepast, overeenkomstig hetgeen is beslist in HR 26 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:914.

Beslissing

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf en voor zover bij de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van [betrokkene 6] vervangende hechtenis is toegepast, vermindert de duur van de opgelegde gevangenisstraf in die zin dat deze dertien jaren en zes maanden belooft, bepaalt dat met toepassing van artikel 6:4:20 Sv gijzeling van gelijke duur kan worden toegepast ter zake van de ten behoeve van [betrokkene 6] opgelegde schadevergoedingsmaatregel en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-06-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1054

Zaaknummer: 18/02713

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M. Kuijer

Advocaten: R.J. Baumgardt, P. van Dongen en S. van den Akker

Wetsartikelen: 41 Sr